روزنامه شرق

یکشنبه ۲۹ بهمن ۱۴۰۲ • ۸ شعبان ۱۴۴۵ • ۱۸ فوریه ۲۰۲۴ • سال بیست‌ویکم • شماره ۴۷۷۵ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰۰ تومان

در هفدهمین اجلاس سازندگان و طراحان صنعت ساختمان، سازندگان برتر ساختمان تأکید کردند

لزوم اعتماد به بخش خصوصی

شرق: هفدهمین اجلاس سازندگان و طراحان صنعت ساختمان، در سالن رویال هال اسپیناس با حضور گسترده اهالی این صنعت برگزار شد. در این مراسم که با موضوع «مسئولیت اجتماعی و کارآفرینی» برگزار شد، از صد تأثیرگذار این صنعت که شامل معماران نوآور، مهندسان متخصص، سازندگان متعهد و مدیران صنعت ساختمان بودند، تقدیر به عمل آمد.

صفحه ۴

انتقاد رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام از ناهمخوانی افزایش دستمزد با تورم

گلایه کارگران حق است

شرق: چالش افزایش دستمزد که هفته‌ها میان دولت و مجلس مطرح بود و در نهایت از پیشنهاد ۱۸درصدی دولت به پیشنهاد ۲۰درصدی ماجرا ختم شد، هرچند دولت همچنان شاکی این ماجراست که هزینه اضافی بر او تحمیل شده، دلش با این افزایش دودرصدی نیست.

صفحه ۲

در «شرق» امروز می‌خوانید: «شرق» از ادعاهای رسانه‌ای درباره انفجارهای اخیر در ایران گزارش می‌دهد | محکومیت ترامپ به پرداخت ۳۶۴ میلیون دلار | آزمون در سکوت و انزوا تاریخ‌ساز شد؛ بیچاره سردار

سرمقاله

انسجام فکری و سرمایه سیاسی جامعه مدنی

کیومرث اشتریان

این نوشتار ادبیات عمومی ندارد و مخاطب آن نخبگان و متفکران سیاسی فعال در حوزه سیاسی و رسانه‌ای ایران است. همانان که سخن پرفروغ دارند و گردش دور آسمان سیاست به مُراد سخن آنان است. پیش‌ازاین از سه دسته جمعیت یعنی «جمعیت ۴۰میلیونی توده ای»، «پنج‌میلیونی میانی» و «جمعیت هسته‌ای» کوچک‌تری که می‌تواند آن دو دیگر را به «انسجام فکری» برساند و مایه توسعه سیاسی و ثبات اجتماعی شود، سخن گفته‌ایم.

در شرایط امتناع سیاست رسمی، اگر «راه رشد سیاسی غیردولتی» در پیش گرفته شود، پرسش این است که چه گروه‌هایی می‌توانند به مثابه هسته سیاسی عمل کنند؟ و تحت چه شرایطی و با چه گونه فعالیت‌هایی می‌تواند «جمعیت پنج‌میلیون‌نفری میانی» سیاسی را در ایران به انسجام فکری و ثبات سیاسی درآورند تا از مرگ سیاسی جلوگیری کنند یا تلفات جاده باریک سیاست رسمی را به حداقل و کشور را به آرامشی پایدار برسانند.

«جمعیت هسته‌ای» یعنی جریان‌هایی که می‌توانند وظیفه بازیابی و بازسازی فکری را برعهده گیرند، کم‌وبیش روشن‌اند: بازمانده‌های «معتدل» جناح‌های سیاسی اعم از اصلاح‌طلب و اصولگرا، فعالان محیط‌زیستی، گروه‌های جدیدی که رنگ فرهنگ جوانی و زنانگی دارند، گروه‌های عدالت‌طلب با گرایش‌های فقرستیزانه و در نهایت فعالان فضای مجازی -که اینک مستقل از احزاب و جریان‌های سیاسی، به‌عنوان یک گروه جدید و پرقدرت در ایران ظاهر شده‌اند. گفتیم که اینان همگی تجربه‌های مشترکی از دو نسل دارند و بر سر موضوعاتی مانند زیست بین‌الملل، دینداری، توسعه و آزادی زمینه‌های یکسانی برای توافق یافته‌اند. این یعنی داشته‌های اصلی که باید به آن خودآگاهی بیابیم. این چند گروه بیش از هر زمان دیگری به یکدیگر نزدیک‌اند و می‌توانند هسته ثبات سیاسی در بخش مدنی باشند تا ایران، در بزنگاه حادثه نیابد گزند. مهم‌ترین پدیده، «هم-رسی تاریخی» آنان است. یعنی از پس تجارب تاریخی به نوعی هم‌جوشی، بلوغ و پختگی رسیده‌اند. هم از این‌روست که آنان با گروه‌های واگرای داخل و خارج زاویه دارند.

نخستین گام، «خودآگاهی» نسبت به اشتراک فکری در زیست بین‌الملل، دینداری، توسعه و آزادی است؛ این همان سرمایه فکری سیاسی مشترک است و جز در سایه مباحثات فکری چندجانبه میان متفکران و فعالان سیاسی به درک عمومی تبدیل نمی‌شود. فکر و متفکر مانند دریاست، موج‌هایی عظیم از آن بر می‌خیزد و بار عالَمی را از دوش آدمی برمی‌گیرد. تئوری سیاسی عملگرا برای اجماع و ثبات سیاسی یک رکن اساسی است. درک تئوریک از گسترش دامنه ائتلاف سیاسی می‌تواند آب رحمتی بر آتش نومیدی بریزد. هیچ‌چیز به اندازه «تفکر نظری»، به جان سیاست روح نمی‌دمد و به آن ارج و قرب نمی‌بخشد. انسجام تحلیلی می‌تواند شخصیت سیاسی باثباتی فراهم کند و نور هویتی یگانه‌ای از شیشه‌های رنگ‌رنگ برسازد تا در آسمان سیاست و زمین مصلحت میناگری و خیاگری کند. در زمانه‌ای که نومیدی از کنش سیاسی بر نخبگان مستولی شده است، این گروه‌ها می‌توانند عامل قوام و ثبات فکری آن جمعیت پنج‌میلیونی پیش‌گفته باشند تا از پریشان‌خاطری سیاسی که خود سم مهلک برای ثبات کشور است، جلوگیری کنند. این پریشانی و حیرانی یک عامل تهدید است که می‌تواند به فرصت سیاسی برای وحدت تبدیل شود؛ «حلقه چشمی که شد حیران، کمند وحدت است».

در وضعیت امتناع سیاست رسمی، «خودآگاهی» نخبگان و متفکران سیاسی فعال، نقطه عزیمت تشکیل «سرمایه سیاسی غیرانتخاباتی» است. این سرمایه سیاسی، گمشده بازار فعالیت سیاسی در ایران است. این سرمایه بیش از هر چیز از طریق درک نظری از وضعیت اکنون جامعه ایرانی فراهم می‌شود. سرمایه سیاست از تفکر در باب «داشته‌ها» و چگونگی تجمیع آن آغاز می‌شود. اگر «خودآگاهی از داشته‌ها» و «درک مشترک تئوریک» به درون «جامعه سیاسی میانی» جریان یابد می‌تواند آنان را از انفعال بازدارد. فقدان چنین درکی است که سبب می‌شود تا سرگشتگی به یأس تبدیل شده و در بزنگاه انتخابات نتوانند جمعیت لازم را برای چگونگی مواجهه با صندوق رأی یا در صورت لزوم گزینش «نامزدهای مسکین و حداقلی» برای جریان خود فرابخوانند؛ از این‌روست که در انتخابات گوناگون «خود به مسکینی سلاح انداختند». بدین سان، همواره با قهر طرفداران خود از صندوق مواجه می‌شوند و زمین را به گروه دیگری که سرمایه سیاسی سنتی از پیش تعریف‌شده‌ای دارد وامی‌نهند. بیانیه ۱۱۰ فعال مدنی از حیث این خودآگاهی بسیار ارزشمند است. مفاهیم و ظرایف و تحلیل‌هایی در آن بود که به‌خوبی دریافت نشد. این بیانیه در توفان دوگانه «تحریم و تکریم انتخابات» گرفتار شد. درحالی‌که می‌توانست و هنوز هم می‌تواند راه‌هایی، حتی فارغ از انتخابات، بگشاید و «سرمایه فکری متشکل» بسازد تا بنیان‌های فکری دغدغه‌مندان را تقویت کند. کوشش‌های فکری از این دست، اگر از منظر راه رشد سیاسی غیرانتخاباتی دیده شود، می‌تواند به «انسجام ذهنی» بخش مهمی از «جمعیت پنج‌میلیونی میانی» تبدیل شود و پایه‌ای برای فعالیت‌های مدنی و تقویت ثبات ملی باشد.

ادامه در صفحه ۴

دو هزار میلیارد تومان فقط در ۱۰ ماه؛ مروری بر پرونده بزرگ کلاهبرداری کوروش کمپانی

سراب ثروت، چاله نظارت

گزارش تیتر یک را در صفحه ۱۰ بخوانید

عکس: عادل باخدا، ایرنا

بازگشت سفید زمستان

سرما و بادهای شدید در جنوب کشور و سواحل خلیج فارس ۲۸ استان کشور را با هشدار نارنجی همراه کرد

صفحه ۸

هم‌زمان با تور اروپایی زلنسکی برای جمع‌آوری کمک نظامی رخ داد

عقب‌نشینی ارتش اوکراین از خط مقدم نبرد

۵

از سوی وزارت دفاع صورت گرفت

رونمایی از سامانه «آرمان» و «آذرخش»

۲

«شرق» از تشدید و تکرار حملات سایبری و هکری در کشور گزارش می‌دهد

زنگ خطری که باید به‌موقع شنید

۲

در سالروز تولد صادق هدایت

نفرین بازگشت

۱۱

گزارش

زنان زباله‌گرد محروم از منافع اقتصادی بازار زباله

نگاهی به زباله‌گردی زنان و جایگاه آنها در گردش اقتصادی طلای کثیف

۶

یادداشت

دولت، تشکل‌های فسادستیز و مطالبه‌های متقابل

ناصر ذاکری

کارشناس اقتصادی

دستاوردهای مبارزه جهانی با فساد پژوهشگران را به این باور رسانده که این مبارزه بدون حضور نهادهای مردمی شانس چندانی برای پیروزی ندارد. آنان می‌گویند هرچند دولت مسئولیت بزرگی در جریان مبارزه با فساد دارد، اما هرگز نباید محور این مبارزه تلقی شود، زیرا دولت خود قسمتی از مشکل است. به بیان دقیق‌تر دستگاه‌های عریض و طویل دولتی معمولا در مقابل اقدامات اصلاحی مقاومت می‌کنند و سعی دارند میزان رواج فساد را بسیار کمتر از واقع نشان بدهند. بهترین شاهد این مدعا، استفاده مفرط مدیران ارشد این دستگاه‌ها از واژه «تکذیب» است. آنان هر اتهامی به سازمان متبوع خود را بدون ارائه اسناد و مدارک فقط تکذیب می‌کنند. دقیقا به همین دلیل، ماده ۱۳ کنوانسیون بین‌المللی مبارزه با فساد به التزام دولت‌های عضو برای همراهی با سمن‌های فسادستیز و حمایت همه‌جانبه از حضور مردم در میدان مبارزه تاکید کرده است. این ماده دولت‌های عضو را به تلاش برای افزایش میزان شفافیت، افزایش درجه مشارکت مردم، تسهیل دسترسی مردم به اطلاعات و افزایش میزان آشنایی شهروندان به حقوق خود در میدان فسادستیزی ملزم کرده است. ازاین‌رو سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در میدان فسادستیزی به‌عنوان نمایندگان مردم و جامعه مدنی این حق را دارند که در مقام مطالبه‌گر از دولتمردان بخواهند تا در مسیر این مبارزه بزرگ ملی با آنان همراهی کنند. این سازمان‌ها می‌توانند و باید نهادهای حکومتی را وادار به افشای اطلاعات مرتبط با عملکردشان کرده و با تحلیل اطلاعات افشاشده گزارشاتی را درباره عملکرد این نهادها به جامعه ارائه کنند. همچنین تلاش برای تدوین و تصویب قوانین موردنیاز و پرکردن خلأهای قانونی و سپس ملزم‌کردن دولت و حکومت به اجرای دقیق قوانین با هدف مقابله با فساد یکی از سرفصل‌های مهم فعالیت‌ها و وظایف سمن‌های فسادستیز است.

ادامه در صفحه ۴

انا لله و انا الیه راجعون

همکار گرامی سرکار خانم فاطمه فتحی

مصیبت درگذشت پدر گرامیتان را به شما و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم.

از خداوند متعال برای آن مرحوم غفران و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزومندیم.

روزنامه شرق

سرکار خانم فاطمه فتحی

مصیبت درگذشت پدر گرامیتان را به شما و سایر بستگان تسلیت می‌گوییم. از خداوند متعال برای جنابعالی صبر و برای آن مرحوم رحمت واسعه الهی آرزومندم.

کیانوش امیرمظاهری